מיסוי הכנסות שנוצרו בארצות הברית מריבית על החזר מס ומפדיון קופת גמל

ז' ד' שואל:

1. האם הכנסות מריבית בגין החזר מס בארצות הברית חייבות במס בארץ, ובאיזה שיעור?
2. האם הכנסות מפדיון קופת גמל שהתקבלה בירושה בארצות הברית חייבות במס בארץ, והאם יש לדווח על הכנסות פטורות?

רו"ח (משפטן) אייל סנדו משיב:

לשאלה 1

ריבית על החזר מס בארצות הברית - הכנסות ריבית הן בבחינת הכנסה מכוח סעיף 2(4) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**"). לעניין זה אין רלוונטיות (מבחינת עצם החבות במס) לכך שהריבית לא נצמחה מהלוואה אשר ניתנה אלא מחוב אחר. כמו כן, סעיף 9(24) לפקודה אינו פוטר ריבית על מס ששולם ביתר (החזר מס) לרשות במדינה זרה, אלא רק ריבית על החזר מס מרשות המסים בישראל. שיעור המס על ריבית הוא 25% על פי סעיף 125ג(ב) לפקודה.

לשאלה 2

פדיון קופת גמל - התשובה אינה מתייחסת לסוג הקופה בארצות הברית אלא לסוגיות העולות באופן כללי מהנסיבות המתוארות לעיל.

א. ירושה אינה מכירה לפי חלק ה' לפקודה, ולפיכך לא חלה כל חבות במס במועד ההורשה. כמו כן ובהנחה שכל הנכסים בקופה הם נכסי חוץ, זכאי הנישום להסדר שיערוך (Step-up) הניתן במסגרת החלטות המיסוי לירושות של נכסי חוץ ממוריש תושב חוץ (בהנחה שהמוריש אכן תושב זר בעת פטירתו). ההסדר קובע את מחירם המקורי של נכסי החוץ לפי שוויים במועד ההורשה, כך שעליית ערך נכסים אשר נצברה עד למועד ההורשה לא תהיה חייבת במס בעתיד. הסדרי ה-Step-up ניתנים תוך קביעת תנאים מסוימים, לרבות אי התרת קיזוז הפסד מירידת ערך בעתיד.

בעניין קופת גמל זרה, אפשר להניח שעל בסיס זה לא יחויבו במס בישראל הרווחים הצבורים עד למועד ההורשה. תימוכין לעמדה זו אפשר למצוא גם בהחלטת מיסוי 22/06, העוסקת באי חיובם במס של פיצויים ששולמו בגין עבודה אשר בוצעה מחוץ לישראל על ידי מי שהיה תושב חוץ, גם אם בעת מתן הפיצוי היה הנישום תושב ישראל.

ב. בהמשך לאמור לעיל, הרווחים בקופת גמל שנצמחו ממועד ההורשה חייבים במס בישראל, ובעניין זה יש להתייחס לכמה היבטים כלהלן:

1. מאחר שהוראות הפקודה והתקנות מכוחה אינן מסדירות את חיובן במס של הכנסות הנובעות מקופות זרות, גם אם הן דומות במהותן לקופות גמל על פי הדין בישראל, הרי סיווג ההכנסות אמור להיות סיווגן ברמת הקופה. כך, אם נצברות בקופה הכנסות ריבית, הרי לצורכי מס בישראל ייחשב בעל הקופה למי שהפיק הכנסות ריבית.

2. לעניין עיתוי החיוב במס, הרי זה ייקבע בהתאם לבסיס הדיווח של הנישום. בהנחה שהנישום מדווח על הכנסותיו על בסיס מזומן, הרי מועד "שחרור" הרווחים מהקופה יהיה מועד החיוב במס. אם כך, במועד שבו זכאי הנישום למשוך את כספי הקופה, קיימת הכנסה בידיו (הסיווג לפי האמור לעיל) החייבת במס בישראל. זאת גם אם בחר הנישום להשאיר את הכספים בקופה. לעניין זה יש להתייחס להסדרים מיוחדים על פי הדין הזר, המאפשרים לנישום למשוך את הכספים תוך תשלום קנס יציאה מוקדמת (שבירה). עמדתנו היא כי במקרים מעין אלו אין לראות במועד ה"זכאות" האמור מועד אירוע המס - כפי שהדבר מיושם במקרים דומים גם בהוראות הדין הישראלי, כמו למשל בהוראות המעבר לתיקון סעיף 125ג במסגרת תיקון 187 לפקודה (הגדלת שיעור המס על ריבית).

ג. במקרים שבהם אין יכולת ממשית לאתר את סיווגן של ההכנסות ברמת הקרן או שקיימת בעיה בעניין עיתוי החיוב במס כפי שעולה מהאמור לעיל, אפשר לפנות לפקיד השומה ולהסדיר את אופן המיסוי בעניין זה.